

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ОСОБИСТОСТІ

ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни
для підготовки фахівців ступеня вищої освіти магістр**

за спеціальністю (053) Психологія

галузі знань (05) Соціальні та поведінкові науки

**Київ
2017 рік**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Бойко-Бузиль Юлія Юріївна, професор кафедри практичної психології,
кандидат психологічних наук, доцент

Обговорено та схвалено вченою радою Інституту кримінально-виконавчої
служби

____.____.2017 року, протокол № ____

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Сучасні теорії особистості» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра за спеціальністю 053 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні положення та диференційовані особливості сучасних теорій особистості.

Міждисциплінарні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: теоретико-методологічні проблеми юридичної психології; профілактика психічних розладів працівників ДКВС.

Забезпечувані дисципліни: практична психологія в організаціях та на виробництві, психологічний супровід професійної діяльності в організаціях та на виробництві, методика психологічного консультування та психокорекція.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Теоретико-методологічні проблеми теорій особистості

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасні теорії особистості» є формування системи знань про теоретико-методологічні основи психологічних концепцій та теорій особистості.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасні теорії особистості» є:

- засвоїти основні концептуальні положення теорії особистості;
- розширити уявлення про сучасний стан та актуальні проблеми психологічних теорій особистості;
- визначити умови становлення, функціонування та розвитку особистості;
- засвоїти фактори, що сприяють особистісному зростанню та самореалізації.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- теорії особистості зарубіжної та вітчизняної психології;
- принципи та методику вивчення особистості;
- психологічну структуру особистості;
- закономірності розвитку особистості;

вміти:

- аналізувати теорії особистості;
- порівнювати теорії особистості, визначати спільні та відмінні положення;
- використовувати знання різних теорій для пояснення поведінки особистості;
- оцінювати теорії за критеріями;
- простежувати логічні зв'язки між теоріями однієї парадигми.

На вивчення навчальної дисципліни «Сучасні теорії особистості» заплановано 90 годин 3 кредити ECTS.

2. Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні проблеми теорій особистості

Тема 1. Сутність та класифікація теорій особистості

Психологія особистості як галузь науки. Предмет дослідження психології особистості. Історія дослідження особистості та її основні періоди: філософсько-літературний, клінічний, експериментальний. Визначення і зміст поняття особистість. Співвідношення понять людина, індивід, особистість, індивідуальність. Поняття структури особистості. Компоненти структури особистості. Поняття теорії особистості. Функції теорії особистості. Компоненти теорії особистості (структура особистості, мотивація, розвиток особистості, психопатологія, психічне здоров'я, зміна особистості за допомогою терапевтичних впливів). Параметри ефективності теорії особистості. Специфічні критерії оцінки психологічної теорії особистості (широта охоплення різноманітних феноменів, економічність теорії, евристична цінність теорії, можливість верифікації, внутрішня узгодженість теорії). Класифікація теорій особистості. Психологічні і соціологічні теорії особистості.

Тема 2. Зарубіжні теорії особистості

1. Психоаналіз З. Фрейда. Аналітична психологія К. Юнга. Індивідуальна психологія А. Адлера. Теорія особистості Е. Еріксона. Соціокультурна психологія К. Хорні. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма. Епігенетична теорія розвитку особистості Е. Еріксона. Диспозиційна теорія особистості Г. Оллпорта. Теорія типів особистості Г. Айзенка. Структурна теорія рис особистості Р. Кеттела. Теорія оперантного навчання Б. Скіннера. Теорія розвитку мислення в онтогенезі Ж. Піаже. Теорія особистісних конструктів Дж. Келлі. Теорія поля К. Левіна. Теорія самоактуалізації А. Маслоу. Феноменологічна теорія К. Роджерса. Особистість у логотерапії В. Франкла. Екзистенційна психологія Р. Мея. Соціально-когнітивна теорія особистості А. Бандури. Теорія соціального навчання Дж. Роттера. Психологія свідомості В. Джемса. Особистість в описовій психології В. Дільтея й Е. Шпрангера. Філософія і теорія особистості Дж. Морено. Транзактний аналіз Е. Берна. Трансперсональна психологія С. Грофа. Конкретна теорія особистості Ж. Поліцера. Оргонна теорія В. Райха. Персонологія Г. Мюррея. Розуміюча психологія Є. Шпрангера. Психосинтез Р. Ассаджіолі. Антропологічна теорія особистості Ч. Ломброзо. Психологія самості Г. Когути. Структуралізм Ж. Лакана.

Тема 3. Вітчизняні теорії особистості

Рефлексологічна теорія В. Бехтерева. Концепція особистості в теорії установки Д. Узнадзе. Системний підхід до вивчення особистості Б. Ломова. Естетико-філософська концепція особистості М. Бахтіна. Теорія інтегральної індивідуальності В. Мерліна. Теорія формування особистості в онтогенезі Л. Божович. Суб'єктивно-особистісна концепція К. Абульханової-Славської. Концепція особистості А. Ковальова. Теорія персоналізації особистості А. Петровського. Історико-еволюційний підхід до особистості А. Асмолова. Мультиоб'єктна теорія особистості В. Петровського. Сенсова сфера особистості в теорії Б. Братуся. Концепція диспозиційної регуляції соціальної поведінки особистості В. Ядова. Генетична теорія особистості С. Максименка.